

Dosarul nr 2-11974/2022

HOTĂRÂRE **În numele Legii**

Dispozitivul hotărârii a fost pronunțat public în ședința din 13 iunie 2023
Cererea de apel motivată a fost depusă la 27 iunie 2023
Hotărârea motivată a fost întocmită la 19 iulie 2023

13 iunie 2023

Judecătoria Chișinău (sediul Centru)

Instanța compusă din:

Președintele ședinței, judecător Daria Sușchevici

Grefier Ana –Maria Buraga

În lipsa reclamantului Igor Hlopețchi, care a solicitat examinarea cauzei în lipsa D-lui și în lipsa reprezentantului pârâtului Ministerului Justiției al RM, a intervenienților accesorii Alexandru Stîngaci și Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, citați legal,

Examinând în cadrul ședinței de judecată publică cererea de chemare în judecată înaintată de Igor Hlopețchi către Ministerul Justiției al RM, intervenienții accesorii Alexandru Stîngaci și Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, privind constatarea faptului încălcării drepturilor recunoscute de art. 6 paragr. 1 combinat 3 lit. a) și b); art. 8 paragr. 1; art. 17; art. 2 paragr. 2 din Protocolul adițional nr. 4; art. 3 din Protocolul adițional nr. 7; art. 4 paragr. 1), 2) și 3) din Protocolul adițional nr. 7 la Convenția Europeană pentru Protecția Drepturilor Omului la următoarea penală pentru pretinsa

nsarea prejudiciului moral de *****lei, compensarea prejudiciului material a sume***** lei, cu obligarea procurorului-șef al Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale și a procurorului în Secția controlul activității speciale de investigații și asigurarea regimului secret din cadrul Procuraturii Generale - Alexandru Stîngaci, să aducă scuze oficiale în numele statului,

A CONSTATAT;

ARGUMENTELE PARTICIPANȚILOR LA PROCES;

Reclamantul Hlopețchi Igor, la data de 03 iunie 2022, s-a adresat în instanță cu cerere de chemare în judecată către Ministerul Justiției al RM, intervenienții accesorii Alexandru Stîngaci și Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, privind constatarea

faptului încălcării drepturilor recunoscute de art. 6 paragr. 1 combinat 3 lit. a) și b); art. 8 paragr. 1; art. 17; art. 2 paragr. 2 din Protocolul adițional nr. 4; art. 3 din Protocolul adițional nr. 7; art. 4 paragr. 1), 2) și 3) din Protocolul adițional nr. 7 la Convenția Europeană, prin tragerea ilegală la răspundere penală pentru pretinsa săvârșire a infracțiunii prevăzute de art. 344 alin.(l) Cod penal al RM, compensarea prejudiciului moral din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției a sumei de ***** lei, compensarea prejudiciului material a sumei de *****ei, cu obligarea procurorului-șef al Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale și a procurorului în Secția controlul activității speciale de investigații și asigurarea regimului secret din cadrul Procuraturii Generale - Alexandru Stîngaci, să aducă scuze oficiale în numele statului.

În cererea de chemare în judecată, reclamantul Hlopețchi Igor a invocat, în fapt; în perioada decembrie 2018 - martie 2019 ex-directorul Serviciului de Informații și Securitate, împreună cu mai multe persoane din cadrul SIS - au intrat în căldășie cu procurorul din Secția controlul activității speciale de investigații și asigurarea regimului secret din cadrul Procuraturii Generale, și prin repartizarea rolurilor după modelul unui grup criminal organizat, specializat în fabricarea cauzelor penale și extorcarea de mijloace financiare, acționând cu bună-știință au fabricat cauza penală nr*****în baza semnelor componente de infracțiune de la art. 344 alin. (1) CP RM. Prin ordonanța din 26 martie 2019 emisă de procurorul din Secția asigurarea regimului secret și controlul activității speciale de investigații din cadrul Procuraturii Generale, a fost pornită urmărirea penală în privința subsemnatului Hlopețchi Igor Igor, în baza semnelor componente de infracțiune de la art. 344 alin. (1) CP RM, iar în partea dispozitivă a ordonanței nominalizate se atestă următoarea sintagmă:

„-A începe urmărirea penală în privința lui Hlopețchi Igor Igor, născut la ***** în or. Bălți, studii superioare, celibatar, domiciliat în тип. Chișinău, or. Cricova, str. Teilor, nr. ***** cetățean al Republicii Moldova, în baza semnelor componente de infracțiune de la art. 344 alin. (1) din Codul penal”.

Prin ordonanța de pornire a urmăririi penale din 26 martie 2019 subsemnatul a fost recunoscut în calitate de bănuț.

Mai mult, subsemnatul Hlopețchi Igor Igor a fost limitat excesiv în drepturile sale fundamentale, fiindcă din cauza acuzației ilegale care forma obiectul cauzei penale *****a fost supus ilegal măsurilor speciale de investigații și tras la răspundere penală, fiindu-i îngărdit un drept constituțional.

Așadar, subsemnatul Hlopețchi Igor a fost subiectul următoarelor ingerințe în drepturile recunoscute de Convenția Europeană, ca efect al urmăririi penale ilegale și a activității speciale de investigații; i-a fost aplicat consemn de control la frontieră; a fost supus măsurii speciale de investigații - interceptarea convorbirilor telefonice; a fost supus măsurii speciale de investigații - monitorizarea conexiunilor, comunicărilor telegrafice și electronice; a fost supus măsurii speciale de investigații - urmărirea vizuală; a fost supus măsurii speciale de investigații - ridicarea, cercetarea obiectelor și documentelor; a fost supus măsurii speciale de investigații - culegerea de informații despre persoane și fapte.

Astfel, i-au fost încălcate următoarele drepturi recunoscute de Convenția Europeană:

Articolul 6 paragr. 1 combinat 3 lit. a) și b) din Convenție: orice persoană are dreptul (...) să fie informat, în termenul cel mai scurt, într-o limbă pe care o înțelege și în mod amănunțit, despre natura și cauza acuzației aduse împotriva sa.

Articolul 8 paragr. 1 din Convenție: orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului său și a corespondenței sale.

Articolul 17 din Convenție: nici-o dispoziție din prezenta Convenție nu poate fi interpretată ca autorizând unui stat, unui grup sau unui individ, un drept oarecare de a desfășura o activitate sau de a îndeplini un act ce urmărește distrugerea drepturilor sau libertăților recunoscute de prezenta Convenție, sau de a aduce limitări acestor drepturi și libertăți, decât cele prevăzute de această Convenție.

Articolul 2 paragr. 2 din Protocolul adițional nr. 4 la Convenție: orice persoană este liberă să părăsească orice țară, inclusiv pe a sa.

Articolul 3 din Protocolul adițional nr. 7 la Convenție: atunci când o condamnare penală definitivă este ulterior anulată sau când este acordată grațierea, pentru că un fapt nou sau recent descoperit dovedește că s-a produs o eroare judiciară, persoana care a suferit o pedeapsă din cauza acestei condamnări este despăgubită conform legii ori practicii în vigoare în statul respectiv, cu excepția cazului în care se dovedește că nedescoperirea în timp util a faptului necunoscut îi este imputabilă în tot sau în parte.

Articolul 4 paragr. 1), 2) și 3) din Protocolul adițional nr. 7 la Convenție: non bis in idem nimeni nu poate fi urmărit sau pedepsit penal de către jurisdicțiile aceluiași stat pentru săvârșirea infracțiunii pentru care a fost deja achitat sau condamnat printr-o hotărâre definitivă conform legii și procedurii penale ale acestui stat. Dispozițiile paragrafului precedent nu împiedică redeschiderea procesului, conform legii și procedurii penale a statului respectiv, dacă fapte noi sau recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente sunt de natură să afecteze hotărârea pronunțată. Nici o derogare de la prezentul articol nu este îngăduită în temeiul articolului 15 din Convenție.

La fel, reclamantul a indicat că, la 26 iunie 2019 calitatea sa de bănuțit a expirat de drept, iar organul de urmărire penală, urmă să să-l scoată imediat și necondiționat de sub urmărire penală în condițiile art. 63-64 Cod de procedură penală. Însă procurorul în Secția controlul activității speciale de investigații și asigurarea regimului secret din cadrul Procuraturii Generale, a continuat să-l mențină ilegal sub urmărire penală și să desfășoare acțiuni de urmărire penală, strămutând cauza penală la Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale (în continuare PCCOCS).

La 14 aprilie 2021, reclamantul consideră că, în mod ilegal a fost recunoscut repetat în calitate de bănuțit de către Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale.

La 14 iulie 2021 a expirat în mod repetat termenul de menținere a subsemnatului Hlopețchi Igor Igor în calitate de bănuțit, reglementat de art. 63-64 CPP, însă PCCOCS în mod arbitrar l-a ținut sub urmărire penală până la ziua depunerii acțiunii inclusiv.

Prin urmare, ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuțit în sensul dispoziției art. 63 alin. (1) Cod de procedură penală, este considerată acea ordonanță în care organul de urmărire penală pentru prima dată de la pornirea urmăririi penale expune fapta infracțională ca pe o faptă deja constatată și săvârșită de o persoană concretă, în speța dată această persoană fiind ea, însoțită de

calificarea juridico-penală a faptei. Prin aceasta organul de urmărire penală oficializează suspiciunile existente privind săvârșirea unei infracțiuni concrete de către o persoană determinată deja, iar în continuare toate acțiunile organului sunt îndreptate spre acumularea de probe întru confirmarea vinovăției acesteia.

Așadar, pornirea urmăririi penale în privința unei persoane concrete prezintă particularități aparte, despre acest fapt fiind menționat anterior.

Subsidiar, la raționamentele expuse ține să evidențieze că, în decizia Curții Constituționale de inadmisibilitate a sesizării nr. 123g/2016 privind excepția de neconstituționalitate a art. 274 alin. (7) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova (începerea urmăririi penale) nr. 12 din 07.02.2017, Monitorul Oficial nr. 85-91/38 din 24.03.2017, s-a indicat expres că toate acțiunile procesuale care se desfășoară la etapa premergătoare urmăririi penale au un caracter, sui generis, concentrat asupra scopului de a stabili și confirma existența bănuielii rezonabile cu privire la săvârșirea unei infracțiuni și este circumscrisă termenului de 30 de zile de la momentul sesizării sau autosesizării organului de urmărire penală sau a procurorului.

În același context, Curtea a mai notat că, pornind de la natura scopului acțiunilor la etapa premergătoare urmăririi penale, acestea se rezumă la constatarea faptei infracționale (în rem), însă nu și la formularea unei învinuiri în privința persoanei (in personam). Această regulă se aplică și la etapa pornirii urmăririi penale. Așadar, în ordonanța de începere a urmăririi penale se menționează doar fapta care a condiționat emiterea acesteia (in rem), or, în cazul existenței unei bănuieli rezonabile cu privire la săvârșirea unei infracțiuni de către o persoană concretă, organul de urmărire penală în asemenea situație trebuie să-i acorde toate garanțiile caracteristice unei acuzații în materie penală. Totodată, amintește că potrivit art. 7 alin. (6) Cod de procedură penală, hotărârile Curții Constituționale privind interpretarea Constituției sau privind neconstituționalitatea unor prevederi legale sunt obligatorii pentru organele de urmărire penală, instanțele de judecată și pentru persoanele participante la procesul penal.

Așadar, Curtea Constituțională, conferind principiului non bis in idem o conotație constituțională, în Hotărârea nr. 26 din 23 noiembrie 2010 asupra excepției de neconstituționalitate a prevederilor alin. (6) art. 63 din Codul de procedură penală a subliniat: „[...] dreptul de a nu fi urmărit, judecat sau pedepsit de mai multe ori pentru aceeași faptă derivă din art. 21 din Constituție, conform căruia: "Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale". Din conținutul normei constituționale se deduc trei principii: prezumția nevinovăției, caracterul public al procedurilor penale și posibilitatea persoanei de a utiliza toate mijloacele procedurale necesare pentru apărarea sa. [...]".

Potrivit jurisprudenței uniformizate a Curții Supreme de Justiție¹, calcularea termenului de aflare în calitate de bănuیت urmează să se realizeze din momentul pornirii urmăririi penale, și anume din 26 martie 2019 și a expirat la 26 iunie 2019, dată la care organul de urmărire penală trebuia în mod obligatoriu și necondiționat să dispună scoaterea de sub urmărire penală și clasarea procesului penal.

Aceleași raționamente pot fi reținute și cu referire la a doua recunoaștere. În calitate de bănuیت din 14 aprilie 202***** contrar principiului non bis in idem.

¹

Raportând cele expuse la cauza deferită judecătii, se reține indubitabil că calitatea de bănuț, odată ce a încetat de drept, ca urmare a expirării termenelor prescrite de alin. (2) art. 63 Cod de procedură penală, i-a creat persoanei convingerea fermă că nu mai este bănuț și urmărită penal, adică o situație de certitudine privind finisarea procedurilor penale în privința sa.

Reluarea urmăririi penale contrar cerințelor stipulate în art. 22 alin. (2) și art. 287 alin. (4) Cod de procedură penală, precum și celor din art. 4 al Protocolului nr. 7 la Convenție, urmează a fi considerată ca o încălcare a prevederilor legale referitoare la sesizarea instanței prevăzute în art. 251 alin. (2) Cod de procedură penală.

Așadar, la caz subsemnatul Hlopețchi Igor Igor a fost menținut arbitrar sub urmărire penală de la 26 martie 2019 până la data depunerii acțiunii la 17 noiembrie 2021, adică 32 luni.

Prin încheierea judecătoriei Chișinău sediul Ciocana din 28 septembrie 2021 actele organului de urmărire penală și acțiunile organului care exercită activitate specială de investigații, au fost declarate nule, fiind recunoscută ilegalitatea tragerii sale la răspundere penală, ilegalitatea acțiunilor de urmărire penală și a măsurilor speciale de investigații, ridicarea de documente în afara termenului legal de efectuare a urmăririi penale în lipsa unei ordonanțe de reluare conform art. 287 Cod de procedură penală.

Cauza penală ***** a fost pornită cu scopul privării de posibilitatea de a exercita profesia de avocat, de al intimidă, de al constrânge să renunțe la dosarele legate de ilegalitățile angajaților SIS și pentru extorcarea mijloacelor financiare, iar pe parcursul urmăririi penale, au abuzat de influența asupra procurorilor, au amenințat reclamantul cu răfuială și condamnarea la o pedeapsă privativă de libertate.

În aceste condiții, reieșind din natura acuzației în materie penală și anume învinuirea ilegală în săvârșirea unei fapte infracționale, reclamantul se consideră îndreptățit să se adreseze cu o acțiune în justiție ratio legis în baza Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998.

Tot prin acțiunile ilicite ale procuraturii, ale organului de urmărire penală și ale instanțelor judecătorești reclamantului i-a fost cauzat și prejudiciu moral, manifestat prin incertitudini și neliniște, stări continue care au durat o perioadă de circa 32 luni cât a fost ținut ilegal sub urmărire penală, datorată efectelor inerente ale supunerii ilegale la urmărire penală, și care i-au adus atingere onoarei și demnității sale profesionale.

Se mai accentuează că termenul imperativ de menținere în calitate de bănuț a avut loc cu depășirea cadrului legal (prin abuz de drept repetitiv), ceea ce este un termen excesiv, totodată fiind depășit și termenul rezonabil de examinare a cauzei.

Așadar, subsemnatul Hlopețchi Igor Igor a considerat că este îndreptățit să se adreseze cu o acțiune în baza Legii nr. 1545/1998.

ÎN DREPT a invocat cadrul normative incident speței date;

(A) Codul de procedură penală nr. 122/2003

Potrivit art. 6 pct. 3) Cod de procedură penală, apărare- activitate procesuală efectuată de partea apărării în scopul combaterii, în tot sau în parte, a învinuirii ori al atenuării pedepsei, apărării drepturilor și intereselor persoanelor bănuite sau învinuite de săvârșirea unei infracțiuni, precum și al reabilitării persoanelor supuse ilegal urmăririi penale.

Conform art. 23 alin. (3) CPP persoana achitată sau în privința căreia s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală ori încetarea urmăririi penale pe temei de reabilitare are dreptul să fie repusă în drepturile personale pierdute, precum și să fie despăgubită pentru prejudiciul care i-a fost cauzat.

Potrivit art. 251 alin. (1) CPP încălcarea prevederilor legale care reglementează desfășurarea procesului penal atrage nulitatea actului procedural numai în cazul în care s-a comis o încălcare a normelor procesuale penale ce nu poate fi înlăturată decât prin anularea aceluși act.

Potrivit art. 275 pct. 1) și 3) CPP urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată, și va fi încetată în cazurile în care: nu există faptul infracțiunii; și fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Art. 286 CPP statuează că, clasarea procesului penal este actul de finalizare a oricăror acțiuni procesuale într-o cauză penală sau pe marginea unei sesizări cu privire la infracțiune. Clasarea procesului penal se dispune printr-o ordonanță motivată a procurorului, din oficiu sau la propunerea organului abilitat, fie concomitent cu încetarea urmăririi penale sau scoaterea integrală de sub urmărirea penală, și există una din circumstanțele prevăzute la art. 275 pct. 1)-3) CPP.

Raportând circumstanțele speței la cadrul legal relevant, se rețin următoarele.

Conform art. 53 alin. (2) al Constituției Republicii Moldova, statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile săvârșite în procesele penale de către organele de anchetă și instanțele judecătorești.

Art. 2007, 2036 alin. (3) Cod civil, statuează că prejudiciul cauzat persoanei fizice prin condamnare ilegală, atragere ilegală la răspundere penală, (...) se repară de către stat integral, indiferent de vinovăția persoanelor de răspundere ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanțelor de judecată.

În vederea asigurării unei protecții față de asemenea situații inechitabile, există o serie de garanții legale, iar cele mai relevante acte normative care conțin aceste garanții sunt Codul Civil și Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545 din 25 februarie 1998 (în continuare Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998).

Coroborând temeiurile de naștere a prejudiciului cauzat în rezultatul acțiunilor organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanțelor de judecată, se poate deduce că cele prevăzute în art 2007, 2036 Cod civil sunt temeiuri generale, iar cele stabilite în art.3 alin.(1) al Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 sunt temeiuri speciale.

Or, conform art. 3 alin. (1) lit. a) al Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998, în conformitate cu prevederile prezentei legi, este reparabil prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma reținerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declarație de a nu părăsi localitatea sau țara, tragerii ilegale la răspundere penală.

În această ordine de idei, se impune de reiterat că faptul reținerii ilegale și tragerii ilegale la răspundere penală a fost constatat de către instanțele de judecată, iar în confirmarea acestora a fost invocată încheierea Judecătorului de instrucție.

Or, art. 3 alin. (1) din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 statuează exhaustiv condițiile în care este reparabil prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice sau juridice, în conformitate cu prevederile prezentei legi, însă nu este determinată aplicarea normei date de prezența unei condiții prevăzute la art. 6 din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998.

(B) Legea nr. 1545/1998

Art. 3 lit. a) din Legea nr. 1545/1998 în conformitate cu prevederile prezentei legi, este reparabil prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma tragerii ilegale la răspundere penală.

Art. 3 lit c) și e) din Legea nr.1545/1998, care statuează expres că este reparabil prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma: c) efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori (...) aplicării măsurii preventive, precum și în urma altor acțiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice; e) efectuării măsurilor speciale de investigații cu încălcarea prevederilor legislației. Prejudiciul cauzat se repară integral, indiferent de culpa persoanelor cu funcție de răspundere din organele de urmărire penală, din procuratură și din instanțele judecătorești.

Art. 6. - Dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea și modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul:

b) scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare;

d) adoptării, de către judecătorul de instrucție, în condițiile art. 313 alin.(5) din Codul de procedură penală, în privința persoanei achitate sau scoase de sub urmărire penală, a încheierii privind declararea nulității actelor sau acțiunilor organului de urmărire penală sau organului care exercită activitate specială de investigații.

Art 7. - în cazurile menționate la art. 3 alin. (1), persoanei fizice sau juridice i se compensează sau i se restituie:

e) sumele plătite de ea pentru asistența juridică.

Astfel, conform art. 11 alin. (1) al Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998, mărimea compensației pentru repararea prejudiciului moral se stabilește de instanța de judecată în modul prevăzut de prezenta lege. Mărimea concretă a compensației se determină luându-se în considerare: a) gravitatea infracțiunii de a cărei săvârșire a fost învinuită persoana respectivă; b) caracterul și gravitatea încălcărilor procesuale comise la urmărirea penală și la examinarea cauzei penale în instanța de judecată; c) rezonanța pe care a avut-o în societate informația despre învinuirea persoanei; d) durata urmăririi penale, precum și durata examinării cauzei penale în instanța de judecată; e) natura dreptului personal lezat și locul lui în sistemul de valori al persoanei; f) suferințele fizice, caracterul și gradul suferințelor psihice; g) măsura în care compensația bănească poate atenua suferințele fizice și psihice cauzate; h) durata aflării nelegitime a persoanei în detenție.

Raportând cerințele fixate de legiuitor la circumstanțele speței se rețin următoarele:

Reclamantul Hlopețchi Igor Igor a fost subiectul unei acuzații în materie penală, fiind învinuit în comiterea unei infracțiuni ce atentează la baza economică și capacitatea de apărare a țării;

Caracterul și gravitatea încălcărilor comise de organul de urmărire penală este consemnată, inclusiv în cadrul legal convențional.

Rezonanța socială a urmăririi penale este de necontestat, or, subsemnatul HLOPEȚCHI Igor Igor este avocat, doctorand în materie de drept penal, mediator, formator la Centrul de Instruire a Avocaților, autor a peste 20 (douăzeci) de articole și publicații științifice în revistele de profil naționale și internaționale, etc., fiind recunoscut în mediul profesional. Or acesta a căzut pradă unui abuz de drept, fiind recunoscut în calitate de bănuț de două ori pe aceeași cauză, contrar principiului non bis in idem.

Durata urmăririi penale a fost una excesivă - 32 luni. Gradul suferințelor psihice este relativ înalt.

Conform art. 13 alin. (1) din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 repararea prejudiciului specificat la art. 7 lit. a), c)- g) și în capitolul III se efectuează din contul bugetului de stat.

La determinarea despăgubirii, instanța de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului.

A solicitat admiterea cererii de chemare în judecată;

Constatarea faptului încălcării drepturilor recunoscute de art. 6 paragr. 1 combinat 3 lit. a) și b); art. 8 paragr. 1; art. 17; art. 2 paragr. 2 din Protocolul adițional nr. 4; art. 3 din Protocolul adițional nr. 7; art. 4 paragr. 1), 2) și 3) din Protocolul adițional nr. 7 la Convenția Europeană, prin tragerea ilegală la răspundere penală a reclamantului pentru pretinsa săvârșire a infracțiunii prevăzute de art. 344 alin.(l) Cod penal al Republicii Moldova, în cauza penală nr. *****

Compensarea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organului care desfășoară activitatea specială de investigații, ale procuraturii în cauza penală nr***** materializată prin adjudecarea din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul reclamantului a sumei de ***** lei;

Compensarea prejudiciului material cauzat prin acțiunile ilicite ale organului care desfășoară activitatea specială de investigații, ale procuraturii în cauza penală nr. ***** materializată prin adjudecarea din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul reclamantului a sumei de ***** lei cu obligarea procurorului-șef al Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale și procurorul în Secția controlul activității speciale de investigații și asigurarea regimului secret din cadrul Procuraturii Generale - Alexandru Stîngaci, să aducă scuze oficiale în numele statului reclamantului.

Cererea înaintată nu a fost timbrată cu taxă judiciară în temeiul art.85 Cod de procedură civilă al RM.

Prin încheierea judecătorului Judecătoriei Chișinău sediul Centru , Daria Sușchevici din 30 iunie 2022 cererea nominalizată a fost acceptată în procedură contencioasă (f.d.28).

În cadrul pregătirii cauzei pentru dezbaterile judiciare:

Pârâtul Ministerul Justiției al RM, a depus instanței referință în întimpinarea acțiunii înaintate, prin care a solicitat respingerea integrală a acțiunii reclamantului, ca fiind neîntemeiată(f.d.45-48).

În ședințele de judecată:

Reclamantul Hlopețchi Igor în ședința de judecată, nu s-a prezentat, solicitînd examinarea cauzei în lipsa D-lui.

Reprezentantul pîrîtului Ministerul Justiției al RM cît și intervenienții accesorii Alexandru Stîngaci și Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, fiind citați legal, în cadrul ședinței de judecată nu au fost prezenți, astfel, instanța consideră oportun examinarea cauzei în lipsa D-lor.

Aprecierea instanței.

Studiind materialele dosarului și verificînd circumstanțele stabilite în raport cu probele administrate, instanța constată următoarele motive de drept și de fapt.

În drept instanța atestă că în conformitate cu prevederile articolului 1 al Legii Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de cercetare penală și de anchetă preliminară, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr.1545-XIII din 25.02.1998, prezenta lege constituie actul legislativ de bază care reglementează cazurile, modul și condițiile de răspundere patrimonială a statului pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile ilicite comise în procesele penale și administrative de organele de urmărire penală, de procuratură și de instanțele judecătorești.

Potrivit dispozițiilor art. 130 alin. (1) Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multă aspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Lucrările dosarului denotă că prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 28 septembrie 2022***** s-a dispus admiterea în parte a plîngerii petiționarului Hlopețchi Igor depusă în temeiul art. 313 CPP, la fel fiind anulată ordonanța procurorului-șef al Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale din 04 mai 2021, prin care s-a respins ca neîntemeiată cererea petiționarului de a anula ordonanța din 14 aprilie 2021 de cunoaștere în ciliate de bănuir în privința sa, cu obligarea procurorului să lichideze încălcările depistate ale drepturilor și libertăților omului conturate în toate amănunțele în conținutul încheierii și, în dependență de circumstanțele stabilite să adopte o hotărâre în condițiile legii. La fel, de către reclamant a fost anexată la cererea de chemare în judecată o jumătate de pagină dintr-un act procedural emis de către Procurorul delegat în Procuratura Anticorupție, Stanislav Odajiu în care în baza dosarului penal privind învinuirea prevăzută de art. 311 alin.2)lit.c) și art.312 alin.2)lit.c) CP, i-au fost aplicate careva restricții .

Respectiv, instanța statuiază faptul că, la acest capitol lui Hlopețchi Igor i-au fost aplicate măsurile de rigoare conform legislației, or potrivit încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 28 septembrie 2022***** a fost admisă în parte plîngerea lui Hlopețchi Igor prin care i sa învinuit comiterea unei alte infracțiuni prevăzute la art. 344 alin.1)CP

Deci, instanța conchide că, reclamantul Hlopețchi Igor a promovat în instanță o acțiune cu privire la repararea prejudiciului moral, în esență solicitând constatarea faptului încălcării drepturilor recunoscute de art. 6 paragr. 1 combinat 3 lit. a) și b); art. 8 paragr. 1; art. 17; art. 2 paragr. 2 din Protocolul adițional nr. 4; art. 3 din Protocolul adițional nr. 7; art. 4 paragr. 1), 2) și 3) din Protocolul adițional nr. 7 la Convenția Europeană, prin tragerea ilegală la răspundere penală pentru pretinsa infracțiune de infracțiuni prevăzute de art. 244 alin. (1) Cod penal al RM, compensarea prejudiciului moral de *****lei, compensarea l-șef al Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale și a procurorului în Secția controlul activității speciale de investigații și asigurarea regimului secret din cadrul Procuraturii Generale - Alexandru Stîngaci, să aducă scuze oficiale în numele statului.

În conformitate cu art. 10 alin. (1) Cod civil, apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară, iar conform art. 53 alin. (2) din Constituție, statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile săvârșite în procesele penale de către organele de anchetă și instanțele judecătorești.

Prevederi similare se regăsesc și în art. 1405 alin. (1) Cod civil (în redacția în vigoare la data sesizării instanței), conform căruia prejudiciul cauzat persoanei fizice prin condamnare ilegală, atragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a măsurii preventive sub forma arestului preventiv sau sub forma declarației scrise de a nu părăsi localitatea, prin aplicarea ilegală în calitate de sancțiune administrativă a arestului, muncii neremunerate în folosul comunității se repară de către stat integral, indiferent de vinovăția persoanelor de răspundere ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanțelor de judecată.

În temeiul dispozițiilor legale citate se instituie obligația generală a statului de a repara persoanelor fizice prejudiciul material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

Relevantă speței este și Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, care stabilește expres atât momentul nașterii dreptului la repararea prejudiciului, cât și condițiile în temeiul cărora survine răspunderea statului.

Astfel, art. 1 din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998, stipulează că prezenta lege constituie actul legislativ de bază care reglementează cazurile, modul și condițiile de răspundere patrimonială a statului pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile ilicite comise în procesele penale și contravenționale de organele de urmărire penală, de procuratură și de instanțele judecătorești.

Conform art. 2 alin. (1) din legea citată, prin acțiuni ilicite se înțelege, acțiuni sau inacțiuni ale organului împuternicit să examineze cazurile cu privire la contravenții, ale organului de urmărire penală sau ale instanței de judecată, care exclud vinovăția acestora, al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere și nu poate fi judecată, (erori) ori fapte ale persoanelor cu funcție de răspundere din organul de urmărire penală sau din instanța de judecată, manifestate prin încălcarea intenționată a normelor procedurale și materiale în timpul procedurii penale sau contravenționale (infracțiuni).

În conformitate cu art. 3 din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, în conformitate cu prevederile prezentei legi, este reparabil prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma: a) reținerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declarație de a nu părăsi localitatea sau țara, tragerii ilegale la răspundere penală; b) condamnării ilegale, confiscării ilegale a averii, supunerii ilegale la muncă neremunerată în folosul comunității; c) efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziției, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcție), precum și în urma altor acțiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice; d) supunerii ilegale la arest contravențional, reținerii contravenționale ilegale sau aplicării ilegale a amenzii contravenționale de către instanța de judecată; e) efectuării măsurilor speciale de investigații cu încălcarea prevederilor legislației; f) ridicării ilegale a documentelor contabile, a altor documente, a banilor, a ștampilelor, precum și în urma blocării conturilor bancare. Prejudiciul cauzat se repară integral, indiferent de culpa persoanelor cu funcție de răspundere din organele de urmărire penală, din procuratură și din instanțele judecătorești.

Analizând lucrările dosarului în coraport cu normele de drept enunțate supra și circumstanțele elucidate, instanța conchide că cele relatate în ansamblu denotă faptul că, reclamantul Hlopețchi Igor - nu este în drept de a pretinde la repararea prejudiciului cauzat în urma acțiunilor ilegale ale organelor de urmărire penală.

Astfel, instanța va respinge alegațiile reclamantului Hlopețchi Igor cu referire la aceea că prezentul litigiu cade sub incidența Legii nr. 1545, or, prin lucrările dosarului, așa cum au fost detaliate supra, s-a constatat cu certitudine că prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 28 septembrie 2021, s-a dispus admiterea în parte a plîngerii petiționarului Hlopețchi Igor depusă în temeiul art. 313 CPP, la fel fiind anulată ordonanța procurorului-șef al Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale din 04 mai 2021**** prin care s-a respins ca neîntemeiată cererea petiționarului de a anula ordonanța din 14 aprilie 2021 de cunoaștere în ciliate de bănuț în privnța sa, cu obligarea procurorului să lichideze încălcările depistate ale drepturilor și libertăților omului conturate în toate amănuntele în conținutul încheierii și, în dependență de circumstanțele stabilite să adopte o hotărâre în condițiile legii, or, art.313 Cod de procedură penală identifică expres dreptul persoanei interesate, la caz ar fi reclamantul din speță, de a contesta acțiunile organului de urmărire penală, inclusiv prin supunerea controlului judecătoresc a acțiunilor organului de urmărire penală întru constatarea anume a caracterului ilicit al acestora”, la fel, de către reclamant a fost anexată la cererea de chemare în judecată și o jumătate de pagină dintr-un act procedural emis de către Procurorul delegat în Procuratura Anticorupție, Stanislă Odajiu în care în baza dosarului penal privind învinuirea prevăzută de art. 311 alin.2)lit.c) și art.312 alin2)lit.c) CP, i-au fost aplicate careva restricții .

Respectiv, desprindem că prezenta acțiune civilă este neîntemeiată, în condițiile în care, conform prevederilor enunțate, rezultă expres că nu orice acțiune a organelor de drept și judecătorești atrage răspunderea Statului, ci cele constatate expres ca ilegale.

Instanța accentuiază că, este important și necesar să se constate ilegalitatea actului procedural emis de către organul de drept, or, dacă se demonstrează printr-un act judecătoresc de dispoziție irevocabil că acțiunile întreprinse de către organul de urmărire penală sunt/au fost/ ilegale, atunci dreptul la despăgubire apare indiferent de faptul dacă este vinovată sau nu persoana.

Respectiv, sub acest aspect, instanța enunță că, odată ce în privința reclamantului a fost emisă o încheiere prin care sa dispus anularea ordonanței procurorului-șef al Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale din 04 mai 2021, prin care s-a respins ca neîntemeiată cererea petiționarului de a anula ordonanța din 14 aprilie 2021 de cunoaștere în ciliate de bănuir în privnța sa, cu obligarea procurorului să lichideze încălcările depistate ale drepturilor și libertăților omului conturate în toate amănuntele în conținutul încheierei și, în dependență de circumstanțele stabilite să adopte o hotărâre în condițiile legii, este evident că reclamantul nu este în drept de a pretinde repararea prejudiciului cauzat privind acțiunile organului de urmărire penală, or reclamantului nici într-un fel nu i-au fost lezate drepturile sale.

Astfel, se reiterează că, conform prevederilor art. 1405, 1422 din Codul Civil, statul răspunde patrimonial pentru prejudiciul adus persoanei prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și instanțelor judecătorești. Totodată, elucidarea cazurilor și condițiilor de răspundere patrimonială se face prin lege specială, și anume Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, or art. 6 din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, prevede expres cazurile în care survine dreptul persoanei fizice / juridice la repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

Prin urmare, în privința reclamantului Hlopețchi Igor nu a fost emisă o sentință de achitare, motive din care, în opinia instanței, acesta nu poate pretinde la repararea prejudiciului cauzat. Or, existența unei încheieri privind aplicarea măsurilor preventive în privința reclamantului nu denotă faptul că organul de urmărire penală, a admis careva acțiuni ilicite or, aplicarea acestor măsuri fiind necesare într-o societate democratică și acest scop este proporțional anumitor restricții care pot avea loc în cadrul desfășurării lor, deoarece, pe altă cale este imposibilă realizarea scopului procesului penal și poate fi prejudiciată considerabil activitatea de administrare a probelor, reieșind din faptul că imixtiunea organului de urmărire penală este prevăzută de lege, această imixtiune este necesară într-o societate democratică, deoarece urmărește un scop legitim, fiind respectat principiul proporționalității unde drepturile omului nu sunt absolute și exercitarea drepturilor unei persoane urmează a fi apreciat în raport cu interesul public mai larg, ce ține de lupta cu criminalitatea.

În acest context, coroborând normele legale enunțate cu circumstanțele stabilite prin materialele anexate la dosar, instanța de judecată conchide asupra netemeinicii cerinței formulate de reclamantul Hlopețchi Igor cu privire la repararea prejudiciului moral, care urmează a fi respinsă.

În acest sens, pretenția privind încasarea în beneficiul reclamantului Hopețchi Igor a prejudiciului moral este una nefondată. Or, în condițiile în care prezenta acțiune civilă nu întrunește toate condițiile de aplicabilitate ale Legii nr.1545, prin urmare, nu există nici temei legal de a solicita încasarea prejudiciului.

Prin prisma criteriului suferințelor fizice, caracterul și gradul suferințelor psihice, instanța remarcă că prin noțiunea de prejudiciu moral se înțeleg suferințele psihice sau fizice cauzate. Or, reclamantul nu a prezentat o poziție pertinentă și concludentă care ar demonstra prezența unor suferințe cauzate. Toate argumentele invocate într-un motivarea pretenției de încasare a prejudiciului moral, poartă un caracter declarativ, formal, fără a dispune de careva suport probatoriu și legal.

Per ansamblu, pe această categorie de acțiuni, este necesar de a elucidă toate circumstanțele cauzei, de a constata dacă a existat cu adevărat o încălcare a prevederilor legale și de a stabili prin probe dacă s-a atestat în mod veridic un prejudiciu probat corespunzător și respectiv - echitabil sumelor pretinse.

Prin urmare, apreciind în ansamblu circumstanțele speței instanța de judecată apreciază ca neîntemeiate argumentele reclamantului Hlopețchi Igor invocate în cererea de chemare în judecată neprezentînd careva probe care ar confirma prejudiciul moral cauzat prin acțiunile organelor de urmărire penală și prin urmare nu este temei de a genera obligațiunea statului la repararea acestuia, dat fiind că aceste argumente poartă un caracter declarativ și formal, fiind contrare prevederilor Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, care stabilește modul de reparare a prejudiciului cauzat.

În aceste circumstanțe, instanța de judecată investită cu examinarea litigiului deferit judecătii nu poate găsi o altă elucidare a cazului decât cea clarificată mai sus, de vreme ce concluzia instanței este consecința dedusă în urma prezentării probelor de către părți și examinate în cadrul ședinței de judecată, iar în conformitate cu prevederile art. 118 alin. (1) sprijinite cu dispoziția art. 119 alin. (1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel, iar probele se adună și se prezintă de către părți, or în speța data nu au fost prezentate careva probe ce ar dovedi ilegalitatea organelor de urmărire penală.

Sintetizând cele expuse mai sus și examinând probatoriul administrat la dosar prin raportarea acestuia la prevederile art. 118, 121 – 122 Codul de procedură civilă, instanța reiterează că acțiunea înaintată de Igor Hlopețchi către Ministerul Justiției al RM, intervenienții accesorii Alexandru Stîngaci și Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, privind constatarea faptului încălcării drepturilor recunoscute de art. 6 paragr. 1 combinat 3 lit. a) și b); art. 8 paragr. 1; art. 17 alin. 2 și 3 din Constituția Republicii Moldova și art. 2 alin. 2 din Constituția Republicii al nr. 7; art. 4 paragr. 1), 2)

 egală la răspundere penală penal al RM, compensarea prejudiciului moral din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției a sumei de ***** lei, compensarea prejudiciului material a sumei de *****ei, cu obligarea procurorului-șef al Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale și a procurorului în Secția controlul activității speciale de investigații și asigurarea regimului secret din cadrul Procuraturii Generale - Alexandru Stîngaci, să aducă scuze oficiale în numele statului, este neîntemeiată și urmează a fi respinsă.

Conform art. 239 Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

În temeiul art. 240 alin. (1) Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii.

În baza Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de cercetare penală și de anchetă preliminară, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr.1545-XIII din 25.02.1998, art., art.238-241 CPC RM instanța de judecată

A HOTĂRÂT;

Se respinge cererea de chemare în judecată înaintată de Igor Hlopețchi către Ministerul Justiției al RM, intervenienții accesorii Alexandru Stîngaci și Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, privind constatarea faptului încălcării drepturilor recunoscute de art. 6 paragr. 1 combinat 3 lit. a) și b); art. 8 paragr. 1; art. 17; art. 2 paragr. 2 din Protocolul adițional nr. 4; art. 3 din Protocolul adițional nr. 7; art. 4 paragr. 1), 2) și 3) din Protocolul

aditional nr. 7 la Convenția Europeană pentru Protecția Drepturilor Omului și a Libertății personale penale pentru pretinsa
nsarea prejudiciului moral
de *****lei, compensarea
prejudiciului material a sume***** lei, cu obligarea procurorului-șef al Procuraturii pentru
Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale și a procurorului în Secția controlul activității
speciale de investigații și asigurarea regimului secret din cadrul Procuraturii Generale - Alexandru
Stîngaci, să aducă scuze oficiale în numele statului, ca fiind neîntemeiată.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Chișinău timp de 30 zile din momentul pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chișinău (sediul Centru).

Președintele ședinței,

judcător

Daria Sușchevici

